NetLingua – Limbă, dialect sau slang?

Bogdan POPOVENIUC
Universitatea „Ştefan cel Mare" din Suceava
bpopoveniuc@yahoo.com

Abstract: The unprecedented development of information and communication technologies in recent decades, shaped a peculiar fuzzy language, NetLingua, used by virtual space users. The status of language used on social networks, in particular, and in Technology-Mediated Communications (TMC), in general, is ambiguous, with specialist opinions varying from cataloging it as slang, dialectal form, up to assigning it the status of a distinct linguistic system. The paper intends to make some clarification on the status of the language used in TMC starting from classical theories on language.
Keywords: *Netlingua, Social networks, Technology, Language, Linguistic varieties.*

אַשפּראַך איז אַ דיאַלעקט מיט אַן אַרמיי און פֿלאָג
O limbă este un dialect cu o armată şi un steag

Introducere

Tehnologiile digitale şi utilizarea reţelelor de comunicare sociale au devenit o constantă în viaţa omului modern, mai ales în cea a tinerei generaţii. Folosirea intensivă a acestora afectează limba, iar aceste schimbări afectează modul în care vorbim şi chiar pe cel în care gândim. „CMC[1] este definită drept codificarea şi decodificarea lingvistică şi a altor sisteme simbolice între expeditor şi receptor pentru prelucrarea informaţiilor în mai multe formate prin intermediul computerului şi a tehnologiilor conexe, cum ar fi PDA-urile, telefoanele mobile şi *blackberries*; şi prin intermediul mass-mediei, cum ar fi Internetul, e-mailurile, sistemele de chat, mesajele text, YouTube, Skype şi multe altele ce vor fi inventate." Cum mai toate sunt relaţionate cu Internetul noţiunea de CMC poate fi extinsă confortabil la „comunicarea mediată prin Internet (IMC), care implică *prelucrarea sistemelor lingvistice şi a altor sisteme simbolice prin intermediul internetului şi al tehnologiilor conexe prin interacţiunea dintre expeditor(i) şi receptor*(i)." [Bodomo, 2010: 6]

Pe lângă faptul că dezvoltă structuri lingvistice inedite, comunicarea şi utilizarea mediului digital favorizează dezvoltarea unei mentalităţi şi a unor strategii cognitive speciale pe măsură ce indivizii navighează peste aceste spaţii. Cunoaşterea digitală necesită abilităţi originale de gândire pentru a produce textele media şi nu doar în termeni de conceptualizare, ci şi pentru a te descurca printre posibilităţile aproape infinite ale noului

[1] Computer mediated communication (*Comunicarea mediată de computer*).

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

mediu digital. Este un mediu nou în care comunicarea nu mai presupune prezenţa fizică faţă în faţă, deşi o poate implica pe cea audio-video mediată, şi nici accesul la aceleaşi resurse comunicative. Comunicarea este multi-modală fapt care face aproape impropriu să se vorbească de o limbă pe Internet, cât mai degrabă despre o matrice semiotică (*semiotic array*), o limbă vorbit-scrisă hibrid. În acelaşi timp, trans-localitatea face inaplicabilă, în sensul ei tradiţional, o altă noţiune fundamentală a sociolingvisticii, aceea de „comunitate lingvistică", acel grup de oameni legaţi de reguli clare şi generale de a vorbi şi interpreta vorbirea pe care le împărtăşesc. [Varis şi van Nuenen, 2016:475] În schimb, CMC presupune alte caracteristici evidente precum: utilizarea frecventă a personificării; utilizarea excesivă a vocii pasive; eufemisme; hiperbole; acronime etc. [Posteguillo, 2003]

Efectele CMC sunt multiple: creează o diviziune culturală între utilizatorii intensivi şi ceilalţi; creează comunităţi lingvistice noi; vocabularul se insinuează treptat în dicţionarele oficiale; creează sau reinventează noi cuvinte; autocorectează greşelile de ortografie; îmbină engleza cu alte limbi; adaugă mii de cuvinte într-un vocabular nou; ne confruntă cu dialecte pe care altfel nu le-am fi întâlnit; creează dialecte noi pentru comunităţile online; îmbogăţeşte utilizatorii cu noi gramatici, în loc să îi facă să îşi piardă capacitatea de a vorbi limba engleză, aşa cum susţin multe voci, etc. [*Oxford Royale Academy*, 2016]

Din perspectiva studiilor lingvistice, poziţiile faţă de CMC variază de la considerarea acesteia de la degradarea ei la nivelul unui argou sau slang şi denunţarea completă a autonomiei sale lingvistice până la evidenţierea statutului autentic şi evoluat al unei limbi noi.

Vocabularul

În cadrul comunicării pe Internet, pare a se forma o modalitate specifică de a comunica, un nou limbaj hibrid sub forma *textspeech*-ului (text-vorbirii). Aceasta nu este nici vorbire, nici scriere, ci o vorbire în scris. Acest lucru implică schimbări profunde în construcţia limbii în sine. Exersarea zilnică şi intensă a acestei noi abilităţi schimbă modul în care utilizatorii folosesc limbajul, atât cantitativ, cât şi calitativ. În primul rând, modul de comunicare (în special cea scrisă) pe Internet a modificat structura scriiturii ca instrument de comunicare. *Textspeech*-ul cuprinde o gamă largă de forme CMC de la mesageria instant, SMS-uri şi chat-urile de pe reţelele sociale, la e-mailuri, bloguri şi forumuri, iar caracteristicile lingvistice se încadrează într-un continuu între vorbit şi scris. În al doilea rând, regula principală este să scrii mai mult decât vorbeşti, în timp ce scrii mai puţin şi de a comunica cât mai multe informaţii posibil în cât mai puţin text. Oamenii scriu e-mailuri, texte, postează pe bloguri şi reţelele sociale şi comunică mai mult decât vorbesc, aşa că încep să scrie mai mult aşa cum vorbesc, dar mai puţin ca şi cum ar fi trebuit să scrie. *Textspeech*-ul este abilitatea de a jongla cu emoţii exprimate grafic (emoji, stickers, emoticoane) şi simulează fonologia vorbirii (prin ortografie fonetică) pentru a recrea, pe ecran, contactul gestual, paraverbal şi lingvistic al comunicării faţă în faţă. Acest lucru este determinat gramatical prin sintaxă, elipse, punctuaţie etc., şi lexical prin re-lexicalizare, supra-lexicalizare şi norme de frazare, care îmbină textul scris şi vorbesc într-o imagine-text, hibridă şi heteroglosică.[2] Cele mai notabile schimbări se întâmplă în modul în care scriem pe Internet sau Iscrierea (*Iwriting*) [vezi Popoveniuc, 2017]. O scurtă trecere în revistă ne va ajuta să ne facem o idee despre specificul acestui tip de comunicare.

[2] *Heteroglossia* descrie coexistenţa varietăţilor distincte într-o singură „limbă" prin „*vorbirea altuia* în *limba celuilalt*, care serveşte la exprimarea intenţiilor autorului, dar într-un mod refractat." [Bakhtin, 1981: 324].

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

Se pare că „un factor inevitabil al vieţii moderne este dependenţa noastră crescândă de computere şi comunicaţii digitale," spune Jonathan Dent, redactor şef adjunct la Dicţionarul Oxford. O serie de iniţialisme[3] asociate cu mediile sociale, e-mailurile, textele şi alte mijloace electronice de comunicare sunt plasate în contextul lor istoric pentru prima dată în această actualizare. [Dent, 2016] Expresiile stereotipe şi adresarea directă sunt în general abreviate: BRB [*by right back* - revin imediat], TTYL [*talk to you later* - vorbim mai târziu], ICYMI [*in case you missed it* - în cazul în care l-ai omis], ROFL [*rolling on the floor laughing* - mă tăvălesc pe jos de râs] sunt deja incluşi în Dicţionarul Oxford. Cele mai multe dintre acestea au mai bine de 20 de ani de utilizare: AFK [*away from the keyboard* - departe de tastatură] înregistrat prima dată în 1990, TTYL [talk to you later - vorbim mai târziu] şi "ltr" sau "l8r" [later] din 1998, SYS ["see you soon - ne vedem în curând] din 1993 etc. Cele mai folosite sunt formulele prescurtate precum "k" [okay], "msg" [mesaj], "mob" [mobile], "pls" [„please"], "txt" [text], "xlnt" [excellent], cuvintele omofone ("u" [*you*], "s" [*see*]), şi chiar unele forme mai complexe în cazul *leetspeech* (adăugare de valori silabice majusculelor, e.g. "nEd" [need]) ori intercalarea de cifre "CUl8r" [*see you later*], "2b / -2b =?" [to be or not to be this is the question – A fi sau a nu fi, aceasta este întrebarea]).

Extrem de întâlnită este folosirea creativă a punctuaţiei, emoticonilor şi a altor elemente grafice pentru a da expresivitate afectivă adresării: „:)" [bucuros], „:((" [foarte trist]), alături de inventarea unor noi cuvinte ("astroturfing" [practica înşelătoare de a prezenta un mesaj sau o campanie de marketing, religioasă, politică sau de relaţii publice sub masca unor comentarii nesolicitate de la public]), "unfriending" [a scoate pe cineva dintr-o listă de prieteni sau de persoane de contact de pe un site de socializare], "n00b" [o persoană neexperimentată şi/sau ignorantă sau necalificată, expresie folosită în special în jocurile pe calculator] sau "newbi" [un jucător fără experienţă][4]; a unui tip special de cuvinte combinate (*portmanteau*), care îmbină sunetele şi combină semnificaţia a două alte cuvinte, cum sunt "blaudience" [blog + audienţă] sau "frenemy" [prieten + inamic = o persoană cu care eşti prieten în ciuda unei disensiuni sau rivalităţi fundamentale].

Un alt fenomen care se manifestă frecvent îl constituie deturnarea cuvintelor existente prin atribuirea unui nou înţeles astfel încât cuvintele vechi capătă semnificaţii extrem de diferite în interiorul spaţiului digital. Acesta este cazul multor verbe care desemnează acţiuni specifice mediului digital: "to update" [să actualizezi], "to text" [să scrii cuiva], "to connect", "to link" [să te conectezi], "to download" [să descarci] or "to network" [să comunici în reţea], precum şi crearea de noi verbe de la substantive, de ex. "to google", "to uberize", "instagraming" sau "twiting".

Multe dintre aceste concepte sunt "buzzwords": cuvinte la modă în contextul particular al spaţiului digital, e.g. "troll" [persoană care postează intenţionat mesaje provocatoare cu intenţia de a genera conflicte şi produce disesiuni online]. Altele au sens doar în spaţiul digital (*friend*, *like*, *status*, *wall*, *page*, *attachment*, *viral*, *profile*, *wireless*, *tablet*) fiind fără corespondent în alte medii. Multe dintre acestea fiind deja incluse în dicţionare şi cu sensurile din lumea virtuală. Să ne gândim doar la termenul de prieten. Dicţionarele au inclus deja varianta specifică Facebook a lui "unfriend". La fel ca şi în viaţa reală nimic nu este mai puternică decât satisfacţia de uşurare şi descărcare să *unfriend* (dezprietenești?!) pe cineva, la fel cum nimic nu pare mai şocant şi mai deranjant decât să fii *unfriended.* [May, 2013] Cu toate acestea, după informaţia din *Dicţionarul Oxford*, ca verb, termenul "unfried" poate fi istoric identificat încă din 1659 (ca substantiv fiind atestat încă din 1275), însă doar

[3] Un tip special de acronime care se pronunţă ca litere individuale, precum BBC, USA etc.
[4] Spre deosebire de *noob*, un *newb* este cineva care doreşte să îşi îmbunătăţească abilităţile.

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

ca instanţă singulară dovedind creativitatea semantico-lingvistică a autorului şi fără să fi intrat în vocabularul de masă până la dezvoltarea Facebook-ului.[5]

Faptul că limbajul de comunicare pe Internet este deja unul suficient de distinct se poate observa din dificultatea de a vorbi despre fenomenele, acţiunile şi comportamentul indivizilor de pe reţelele sociale online. Numeroşi termeni sunt deja incluşi în noile versiuni ale dicţionarelor, pe baza criteriului standard al dovezilor că aceşti termeni sunt utilizaţi continuu pe o perioadă de timp (e.g. *phablet*, *twerk*, *selfie*, *derp*, *unlike*, *srsly*, *tweet*, *tl;dr*, *fomo*, *gif*, *photobomb*, *woot*, *inbox*, *sext*, *omg*, *hashtag* etc.) Dat fiind că sensul multor termeni nu poate fi înţeles dacă nu este cunoscut contextul şi mediul în care aceştia sunt folosiţi, în anumite cazuri este necesară traducere, dicţionarul sau glosarul pentru realizarea comunicării (vezi *Transl8it! Dxnre&Glosre* pentru noobi (!) [Wilton, 2005]).

Un exemplu extrem de sugestiv l-a constituit necesitatea efectuării traducerii termenilor care denotă comportamentele în mediul online în sala de judecată. În procesul lui David Kernell, care a fost acuzat de "hacking" al emailui politicienei americane Sarah Palin, în cazul depoziţiei martorilor şi pentru înţelegerea infracţiunilor a fost necesară traducerea "slang"-ului de Internet pentru avocaţi şi judecători. În vederea evaluării aspectelor materiale ale urmăririi penale a infracţiunilor[6] termenii care descriu comportamentul utilizatorilor de Internet (precum "rickrolling", "lurker", "troll"şi "caps") au trebuit să fie explicaţi tribunalului[7].

Toate aceste particularităţi lingvistice fac să apară întrebarea firească cu ce fenomen avem de-a face?

Cum se numeşte?

Fiind vorba de o formă de limbaj concepţia asupra acestuia este determinată de însăşi termenii utilizaţi. Pentru a vorbi despre limbaj foloseşti tot limbajul care este expresia unor structuri de semnificaţii preexistente. Înseşi denumirile folosite de diverşi autori trădează deja (pre)concepţia pe care aceştia o au asupra subiectului. Limba sau limbajul utilizat pe Internet este catalogat drept discurs electronic, virtual sau interactiv scris, formă de comunicare online sau mediată de calculator, formă specifică de vorbire (Netslang sau Cyberspeak), un dialect (prin contragere cu engleza: Netlish sau Weblish) sau chiar o limbă (e.g. Net Lingua sau Lingo, Internet Language, Cyberlanguage). Unii consideră că „din punct de vedere lingvistic, NetLingua este asemănătoare unui argou: trebuie să ştim când şi unde să îl folosim" [Nazaryan, Gridchin, 2006]; alţii consideră comunicarea electronică „atât ca o limbă nouă, complementară limbajului scris convenţional, cât şi ca un experiment natural în dezvoltarea comunicării scrise" [Varnhagen, McFall *et. al.* 2009: 731], în timp ce alţii văd Internetul, precum tehnicile de calcul (computing), ca o modalitate radical nouă de a procesa şi organiza informaţia. [Logan, 2000]

Date fiind caracteristicile hibride ale NetLingua catalogarea acesteia este extrem de greu de realizat din perspectivă pur lingvistică. Ea poate fi considerată „o mişcare a

[5] Thomas Fuller (1607/8-1661), clericul Bisericii Angliei, scria în *The Appeal of Injured Innocence: Unto the Religious Learned and Ingenuous Reader* (1659): „Sper să nu fim reciproc *dezîmprieteniţi* de această diferenţă care s-a petrecut între noi" ("I hope, Sir, that we are not mutually unfriended by this difference which hath happened betwixt us.") – dezvăluind astfel teama de a fi dez-împrietenit cu mult înainte de vârsta prieteniei virtuale.

[6] Furtul de identitate, frauda informatică şi obstrucţionarea anticipată a justiţiei şi una opţională ca infracţiune sau contravenţie: accesarea intenţionată a unui cont fără autorizaţie.

[7] Vezi stenograma mărturiei „Chris Poole, dată în faţa onorabilul Thomas W. Phillips" în data de 22 aprilie 2010, Curtea pentru Districtul de Est din Tennessee Divizia Nordică, Knoxville, Tennessee, SUA - Guvernul vs. David C. Kernell - pârât (CR: 3-08-142).

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

mesajelor text; o limbă stenografiată; o nouă formă de comunicare; un lexicon pentru comunicarea electronică; o formă virtual nouă de comunicare scrisă; o nouă limbă; a limbă de sine stătătoare, o limbă privată, distinctă; o revoluţie a limbii; o nouă limbă trunchiată; un nou dialect; lingo de mesagerie text; cea mai „tare" limbă nouă; stenografie telegrafică; lingo electronică; o limbă în totalitate proprie; o lingua franca; lingo a generaţiei text; lingo; tehnobolboroseală (*technobabble*); Weblish; texteză; NetLingo; o limbă abreviată; a doua limbă; nou argou; nou idiom; lexicon misterios; o limbă trunchiată; dialog digital; nouă limbă a "smiley-urilor" şi abrevierilor; nouă limbă stenografică; lingo high-tech; o nouă limbă numită „vorbire globală" (*globespeak*); o nouă limbă scrisă; lingo a text-mesajelor; o nouă limbă abreviată; slanglimbă (*slanguage*); o sublimbă." [Thurlow, 2006: 673] Se poate observa că această arie largă de concepţii ne indică faptul că problema statutului limbajului folosit pe Internet, e.g. slang, argou, dialect, limbă emergentă, nu este deloc simplă. Voi încerca mai întâi să văd ce soluţie poate oferi apelul la teoriile clasice ale evoluţiei limbii. În acest cadru posibilităţile de studiere şi încadrare ale NetLingua sunt diverse: limbă (în formare), dialect, jargon, slang, argou, idiom, stil, registru, pidgin sau pur şi simplu un nou tip de varietate lingvistică. Poate fi NetLingua încadrată cu precizie suficintă în una dintre aceste categorii şi ce caracteristici comune prezintă cu acestea?

Limbă, dialect, jargon, slang argou, idiom, stil, registru, pidgin…

Pidgin sau creolă? Nu.

În accepţiunea populară limbajul folosit pe Internet este asimilat de cei mai mulţi cu o formă de *patois*, o limbă/limbaj non-standard. Multă vreme NetLingua a avut statutul de limbă *pidgin*[8] a cărui studiu nu s-a bucurat de mare trecere în cadrul studiilor lingvistice. Se pare că motivele au fost în special de natură ideologică: considerate „limbi marginale", dat fiind că vorbitorii lor sunt cei săraci şi fără putere, literatură sau „cultură", datorită lipsei cunoştinţelor despre ele, erau considerate simple degenerări ale limbilor standard. În aceste condiţii, însăşi „interesul şi informaţiile, atât ştiinţifice, cât şi publice, le-au adus prejudicii. Aceste limbi au fost luate în considerare, nu ca adaptări creative, ci ca degenerări, nu sistemele în adevăratul sens, ci deviaţii de la alte sisteme. Originile lor au fost explicate, nu prin forţele istorice şi sociale, ci prin ignoranţa, indolenţa şi inferioritatea inerentă." [Hymes, 1971: 3] NetLingua presupune însă o multitudine de inovaţii lingvistice, literare şi gramaticale şi nu poate fi încadrată ca pidgin şi cu atât mai puţin *creolă*.[9] Deşi pidginul este tot o *lingua franca* a unui contact intercultural sau etnic, a unei intersecţii de vorbitori nativi de diferite limbi, ea nu are vorbitori nativi, şi implică simplificare, având mai puţini termeni lexicali, o gramatică simplificată şi o gamă stilistică redusă, ceea ce nu este cazul NetLingua. Iar problema de creolă, nu se poate pune în prezent odată ce niciun copil nu o învaţă ca prima limbă.

Idiom? Nu.

În lingvistica românească idiomul este uneori înţeles ca „termen general care denumeşte o unitate lingvistică (limbă, dialect, subdialect sau grai). Se spune, de exemplu: idiomul românesc, idiomul aromân, muntenesc şi idiomul oltean. În socioligvistica anglo-saxonă acest concept nu este utilizat decât cu sensul de idiomatic (idiomatism) referindu-se

[8] O *lingua franca* rudimentară şi simplificată (mai puţine elemente lexicale, o gramatică mai simplă şi o reducere a gamei stilistice) fără vorbitori nativi care rezultă din fuziunea a două sau mai multe limbi aflate într-o situaţie specială de contact.

[9] Creolizarea apare atunci când copiii învaţă un pidgin ca o primă limbă, care devine astfel creolă, deoarece dobândeşte toate caracteristicile unei limbi.

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

la secvenţe de cuvinte care funcţionează ca o singură unitate al cărei sens nu poate fi dedus gramatical sau logic din sensurile cuvintelor componente.[10] [Dobridor, 1980: 235] De cealaltă parte, cum termenul de idiom utilizat în sensul de ideolect, pare mai degrabă o expresie „corectă politică" de denominare a oricărei „reţele lingvistice individuale ce se identifică printr-un autoglotonim şi o conştiinţă lingvistică specifice" [vezi Blanchet, 1991: 85-94 şi Dalby, 1989] sensul său poate echivala cu cel de limbă, tipuri de limbi (vehiculară, pidgin, creolă etc.), varietăţile regionale (dialect, subdialect sau grai) şi sociale (argou, jargon, slang etc.). Deşi NetLingua conține categoric o multitudine de expresii idiomatice, echivalarea sa cu un idiom, în sensul general al termenului, este ineficientă atâta timp cât caracterizarea făcută acestei varietăți lingvistice este atât de largă.

Jargon, argou, slang? Nu.

În lingvistică termenii sunt utilizaţi cu sensuri apropiate. *Jargonul* este legat în special de profesii sau domenii: fizică, informatică etc. El se referă la întreg vocabularul specific unui domeniu particular. Astfel nu este de mirare că fiind utilizată de persoane cu abilităţi în ICT din mediul digital şi pentru operarea cu entităţi specifice acestuia, parte din NetLingua are aspectul unui jargon. O altă caracteristică principală a jargonului o constituie aspectul său informal, de utilizare spontană care este specific slangului. Pe linia de demarcaţie dintre jargon şi argou sau slang, jargonul este dezvoltat pentru folosirea inclusivă, or paradoxul NetLingua este utilizarea ei pentru comunicare în general. Totuşi distincţia fundamentală o constituie faptul că jargonul vizează comunicare în profunzime, fiind legat de precizia şi claritatea termenilor şi a comunicării, ceea ce nu este cazul argoului sau comunicării digitale.

În limba română dicţionarele definesc *argoul* drept un limbaj convenţional în care cuvintele nu sunt într-adevăr corecte cu sensuri ce nu se găsesc în dicţionare, folosit de un grup social (infracţional) sau de către tineri pe străzi pentru a nu fi înţeles de restul societăţii. La modul cel mai general acesta se referă la un „limbaj convenţional, folosit în mod conştient de către vorbitorii unui grup social sau profesional, pentru a nu fi înţeleşi de ceilalţi." [NODEX, 2002] Acesta se caracterizează printr-un set destul de restrâns de cuvinte noi şi noi sensuri pentru cuvinte mai vechi, amestecate cu elemente lingvistice cu o distribuţie socială mult mai mare. „Un tip de limbă alcătuit din cuvinte şi expresii care sunt considerate foarte informale, sunt mai frecvente în vorbire decât în scris şi sunt în mod obişnuit limitate la un anumit context sau grup de oameni." [McKean, 2005] Suprapunerea cu NetLingua este doar parţială, mai ales pe latura aspectului informal.

Oricum dată fiind parţiala trivialitate a argoului, precum şi caracterul lui intenţionat criptic, asimilarea NetLingua acestei categorii lingvistice nu este întru totul potrivită. Pe de altă parte, se pare că situaţia slangului este mai potrivită pentru lămurirea situaţiei limbajului folosit de internauţi. „Slangul se deosebeşte de argou prin faptul că este mai puţin secret, mai public, mai general disponibil şi, desigur, mai «respectabil». Ca limbă a grupurilor deviante, argoul însuşi este un mod de deviere, un gest de sfidare împotriva lumii normale. Conţinutul său este extrem de specific grupului şi activităţilor sale, şi nici o cunoaştere generalizată a «deviantului sub-culturilor» nu va fi suficientă pentru a le dezvălui." [Edwards, 1976: 23] De multe ori *slangul* este pus la un loc cu argoul, „cant"-ul sau jargonul ca anti-limbi sau ca stiluri lingvistice considerate inferioare, improprii informal sau social neacceptabile [Eble, 2006] sau expresii şi cuvinte asociate cu activităţi neoficiale, periferice

[10] „Idiotism, s. n. (cf. fr.idotisme, lat. idiotismus, gr. idiotismos<idios, «propriu», «specific»): construcţie sau expresie proprie unui idiom, care nu se poate traduce într-un alt idiom cuvânt cu cuvânt, decât printr-o perifrază aproximativă."

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

sau ilegale. [Andersson şi Trudgill, 1990: 77] Slangul însă se situează undeva la intersecţia dintre argou şi jargon, însă „din capul locului trebuie reţinut că slangul nu se confundă cu alte arealuri ale lexiconului, cum ar fi regionalismul sau cuvintele dialectale, jargonul, vulgaritatea, blasfemiile şi obscenitatea, colocvialismul, „cant"-ul sau argoul – deşi acesta împarte unele caracteristici cu fiecare dintre acestea şi chiar se poate suprapune peste acestea." [Eble, 2012: 19] În limba română slangul este tradus ca echivalentul englez al argoului (MDN'00 (2000), DN (1986). În acelaşi timp, nu se poate vorbi despre o înţelegere lexicografică unanim acceptată asupra calificării unui cuvânt ca fiind slang, argou, vorbire populară, familiară sau vulgară. De exemplu, cel mai renumit dicţionar francez, Petit Robert, întâmpină dificultăţi când vine vorba de a justifica această încadrare a cuvintelor non-standard [vezi Lodge, 1997]: *arg.* = cuvânt de slang (d'argot), utilizare argotică limitată la un anumit mediu, în special profesională (argou şcolar), dar necunoscut publicului larg. Pentru cuvinte de slang care au intrat în limbajul cotidian, vezi *pop.* (e.g. *gonzesse, pèze tire.*); *vulg.* = cuvânt, înţeles sau utilizare şocantă (adesea familiar (= fam.) sau popular (pop.)), care nu poate fi folosit între oameni bine educaţi, indiferent de clasa lor socială. (e.g. *con, merdier*); *pop.* = califică un cuvânt sau un înţeles comun în limbajul vorbit în mediile populare (adesea un argou vechi răspândit), care nu va fi folosit într-un mediu social elevat. (e.g. *baffe, baratin.*); *fam.* = utilizarea vorbită şi scrisă a limbajului de zi cu zi: conversaţie etc., dar care nu se va folosi în circumstanţe solemne. (e.g. *se balader, blague.*).

Slangul este observabil mai ales prin reacţia avută de cei care îl folosesc sau îl aud. Un termen informal, trivial poate fi slang, dar nu toţi aceşti termeni sunt slang. Un termen poate fi inclus slangului, sau capătă valenţe de slang, în momentul în care două dintre următoarele criterii este satisfăcut, iar un public sensibil din punct de vedere lingvistic va reacţiona într-un anumit mod: 1. Prezenţa sa scade considerabil, cel puţin momentan, demnitatea discursului sau a scrisului formal sau serios; 2. Utilizarea acestuia implică familiaritatea specială a utilizatorului fie cu referentul, fie cu clasa mai puţin mulţumită sau mai puţin responsabilă a persoanelor care au o familiaritate atât de specială şi folosesc termenul; 3. Este un termen tabu în discursul obişnuit cu persoane cu statut social superior sau responsabilitate mai mare; 4. Se foloseşte în locul cunoscutului sinonim convenţional, în special în scopul a) de a proteja utilizatorul de disconfortul cauzat de itemul convenţional sau b) de a proteja utilizatorul de disconfortul sau deranjul elaborării ulterioare. [Dumas şi Lighter, 1978: 14-16]

NetLingua împărtăşeşte caracteristica unui slang de a avea un vocabular informal specific, dar numai dacă ne referim la aspectele sale din comunicarea non-formală. Trăsătura esenţială a slangului este inovaţia, ceea ce îl face mult mai vizibil, care respectă aceleaşi modele de dezvoltare ca şi în alte aspecte ale limbii. „Slangul este un set în continuă schimbare de cuvinte şi expresii colocviale pe care vorbitorii le folosesc pentru a stabili sau întări identitatea socială sau coeziunea într-un grup sau cu o tendinţă sau modă în societate în general." [Eble, 2012: 11] Această trăsătură fundamentală îi determină şi caracteristicile de bază: slangul este efemer; uneori, o nouă formă de slang înlocuieşte una mai veche sau oferă un alt sinonim pentru o noţiune deja numită în slang; uneori noul slang se extinde la noi arii de semnificaţie sau la zone de semnificaţie de interes recent pentru grupul care inventează slangul; unii termeni de slang se întorc pentru o a doua şi a treia viaţă. [Eble, 2012: 12-13].

Dacă vom considera trăsăturile distinctive legate de slang prin comparaţie NetLingua situaţia se prezintă astfel [Andersson, Trudgill, 1990: 67-89]:

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

Slang	NetLingua
Limbă utilizată sub nivelul stilistic neutru, unde continuumul stilistic se întinde de la colocvial la vulgar și obscen de aceea	*uneori*
Este tipic pentru situații informale, precum înjuratul	*în parte*
Tipic pentru limba vorbită	*este scris-vorbită*
Se găsește la nivelul cuvintelor, dar nu a gramaticii	*la fel*
Nu este un dialect	*nu este*
Nu este vorbire urâtă	*nu este*
Nu este registru	*nu neapărat*
Nu este argou sau jargon	*nu este*
Este creativ, face vorbirea vie, colorată și lingvistic interesantă	*în parte*
De obicei are viață scurtă, fiind monden temporal sau generațional	*este mai constant*
Este deseori intenționat pentru efectele de amuzament, șocare, uimire	*doar uneori*
Este legat de un grup, menținând coeziunea între membrii și relațiile intra-grup și acționând ca un zid protector între ei și cei din afară	*este globală*
Este antic, nu este un fenomen nou Aristofan utilizându-l în mod extensiv	*este nouă*

Observăm astfel o suprapunere doar parțială care nu permite încadrarea Netlingua în această categorie.

Dialect sau registru ? Nu.

Deşi la prima vedere evidente dialectul şi registrul sunt la fel de greu de definit în practică. Limbile există pe varietăţi. Ele variază, pe lângă altele, după 3 dimensiuni majore, care ţin de funcţiile limbii în utilizarea sa concretă: regională (variaţia dialectală), socială (sociolect sau variaţia de clasă a dialectului) şi funcţional (variaţia de stil funcţional sau registru). În lingvistica pură caracterizarea dialectului se bazează pe trăsăturile distincte ale vocabularului în încercarea de a reconstrui imaginea lingvistică a lumii care este conţinută în terminologia folosită de grupul social respectiv. El constă într-o diferenţiere între tipuri de limbă, în termeni de vocabular, gramatică şi pronunţie. Spre deosebire de regiştrii care sunt legaţi de caracteristicile situaţionale, dialectul prezintă o asociere regională sau etnică.

Dialectul este o varietate de limbă cu trăsături distinctive în sintaxă şi vocabular, ca şi pronunţie. Cercetările lingvistice recente par a arăta că dialectele nu mai sunt unităţi bine definite care să implice o suprapunere geografică, cum se întâmpla în trecut. „Deoarece nu există dialecte strict delimitate, în condiţii normale nu există limbi strict limitate." [Saussure, 2003: 171] Dimpotrivă, aşa cum arată Paul Meyer, din perspectivă geografică există doar trăsături dialectale. Dacă am putea considera spaţiul virtual drept un autentic spaţiu geografic, NetLingua se conformează, în linii mari, statutului de dialect regional. Efectul izolării lingvistice a unei anumite comunităţi este probabil să fie dublu: pe de o parte, diferenţele apar mai rapid şi, pe de altă parte, aceste diferenţieri apar într-o direcţie diferită decât dacă această comunitate rămâne în contact cu masa. [Saussure, 2003: 169] Ceea ce rămâne de văzut este dacă mediul virtual oferă şi condiţia de izolare specifică condiţiilor de formare a dialectelor. Dintr-un anumit punct de vedere există o izolare relativă datorată graniţei determinate de caracteristicile structurale ale mediului virtual faţă de cel real. Pe de altă parte, această delimitare este extrem de permeabilă, utilizatorii folosind în permanenţă mai mulţi regiştrii.

Sociolectul este asociat cu anumite grupuri sociale (ocupaţii, hobby, ideologii subculturale), dar care se mândresc cu o anumită tradiţie (vânători, militari, marinari etc.) şi joacă rolul de marker al identităţii acestora. În aceste condiţii, limbajul utilizat face parte

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

dintre trăsăturile definitorii pentru respectivul grup sau clasă socială, ocupaţie, rezidenţă, educaţie, vârstă, gen, venit, rasă, etnie, religie etc. „Un registru în schimb este definit ca o varietate condiţionată situaţional şi, ca atare, este strâns legat de o situaţie care cere utilizarea unei limbi specifice. În timp ce registrele pot facilita comunicarea, acestea se referă în primul rând la anumite ocazii şi nu la anumite grupuri sociale specifice." [Lewandowski, 2010: 76] Orice dialect social, sau sociolect, poartă cu sine, pe de o parte, imaginea unei realităţi extra-lingvistice, pe de alta este cel care generează o imagine a acestei realităţii. El ajută la consolidarea experienţelor de viaţă ale grupului, modelează atitudinile utilizatorilor faţă de fenomenele din afara grupului (având o adevărată funcţie idelogică), facilitează relaţiile dintre membri, orientează acţiunile în raport cu alte grupuri şi realitatea care prezintă interes pentru ei. [J. Grabias în Lewandowski, 2010: 76]

Însă problema determinaţiilor acestor două varietăţi lingvistice nu este nici pe departe atât de simplă. În general găsim variaţii în utilizarea limbii la acelaşi vorbitor: dialectul variază funcţie de regiune sau utilizator, registrul potrivit utilizării [Halliday şi Hasan 1989: 41] sau topicii, iar stilul în special funcţie de utilizator. „Dialectul tău arată cine (sau ce) *eşti* tu, pe când registrul arată *ce faci* tu." [Hudson, 1996: 46] Pe de altă parte, dialectele sunt similare registrelor dată fiind definirea lor în termeni de caracteristici lingvistice şi non-lingvistice. Dar nici dialectele nu dispun încă din punct de vedere socio-lingvistic de un cadru general pentru o descriere lingvistică comprehensivă, ci sunt studiate doar în baza unor variabile (socio)lingvistice individuale – restrânse de obicei la trăsături fonologice şi morfologice echivalentele lor semantice. Şi registrul şi dialectul includ caracterizări sociale/situaţionale, lingvistice şi analiza asociaţiilor funcţionale/situaţionale între forma lingvistică şi caracteristice situaţionale/sociale. [Biber, 1994: 50]

Registrul depinde de contextul situaţional, participanţii în conversaţie şi funcţia limbii în discurs. În această perspectivă registrul poate fi distins de dialect ca fiind o variaţie a limbii în funcţie de determinarea sa funcţională, dialectul fiind o variaţie lingvistică regională sau socială „potrivit utilizatorului", pe când registrul una funcţională „potrivit utilizării". [Halliday şi Hasan, 1989] „Un registru este un concept semantic. Acesta poate fi definit ca o configuraţie de semnificaţii care sunt în mod obişnuit asociate cu o configuraţie situaţională particulară a câmpului, a modului şi a tenorului. Dar, deoarece este o configuraţie a sensurilor, un registru trebuie, de asemenea, să includă bineînţeles şi expresiile, trăsăturile lexico-gramaticale şi fonologice, care de obicei însoţesc sau *realizează* aceste semnificaţii." [Halliday şi Hasan, 1989: 38-39] Câmpul priveşte *scopul* şi *obiectul* comunicării („de ce?" şi „despre ce?"), modul *mijloacele* (scris/vorbit) de comunicare (cum?), iar tenorul relaţiile dintre *participanţi* (către cine?).

Registrele ţin mai ales de competenţa comunicativă specifică unei culturi/subculturi şi sistemele diferite de valori cu stiluri lingvistice variate. De obicei, scestea sunt indicatori ai relaţiilor interpersonale, statutului şi puterii. „Un registru este o varietate a unei limbi care este potrivită unor situaţii specifice." [Ottenheimer, 2012: 174] El se referă la seturi de stiluri, coduri sau informaţii lingvistice pe care le posedă membrii unei comunităţi şi pe care le utilizează în funcţie de nevoile sociale. Una şi aceeaşi limbă poate avea un registru formal utilizat în discursurile publice şi unul informal utilizat în viaţa de zi cu zi, unul ştiinţific utilizat în mediul academic sau unul amuzant utilizat în cercurile apropiate. Dacă dialectul este cu precădere specific unui grup social (clasă) sau arie geografică, registrul este legat de situaţii, scopuri particulare sau niveluri de formalism.

Din păcate şi în acest punct limitările lingvisticii pure par mai degrabă a complica înţelegerea decât a o lumina, semnificaţia registrului fiind suprapusă peste cea a jargonului, slangului sau argoului, stilului. Argoul este legat mai ales de lumea criminalităţii, iar jargonul

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

de cea a ocupaţiilor şi profesiilor, precum şi de dezvoltarea tehnicilor şi noilor practici fiind o sursă de îmbogăţire lingvistică şi un exemplu de utilizare creativă a limbii. Unele direcţii utilizează registrul de o manieră mai comprehensivă ca registru academic sau profesional, iar jargonul mai specific ca jargon lingvistic sau avocăţesc. Şi conotaţiile pe care diverşi autori le conferă diferă, registrul fiind considerat a se centra pe retorică şi stil, iar jargonul pe exclusivitatea unui asemenea dialect, ceea ce îl face mai greu de înţeles din afară, şi apropiindu-l astfel mai mult de slang sau argou. [Hock şi Joseph, 2009: 315] Pe de altă parte, slangul este asociat cu un anumit loc şi stil de viaţă (cel de pe străzi), fiind, de obicei, extrem de bogat şi divers în subculturile tinerilor.

Încercând o sintetizare a concepţiilor, putem considera că, din perspectivă lingvistică, registrul este folosit mai apropiat de gen, tip de text şi stil, o varietate definită situaţional, în opoziţie cu dialectul care este o varietate asociată cu un grup de vorbitori/utilizatori (determinaţi de zona geografică, educaţie, clasa socială, sex etc.). „Intervalul registrului unei limbi cuprinde intervalul de situaţii sociale recunoscute şi controlate de către vorbitori – situaţii pentru care sunt disponibile modele adecvate." [Ure, 1982: 5] Dar distincţia dintre registru şi gen în cadrul cercetărilor rămâne totuşi extrem de vagă. [Biber, 1995] De asemenea, stilul se referă la variaţiile din cadrul regiştrilor care reprezintă alegerile individuale de-a lungul dimensiunilor sociale. Stilul este mai degrabă o categorie supraordonată care denotă informaţie lingvistică şi conotează informaţie non-lingvistică ca şi distincţii în general, pe când registrul este restrâns la varietăţi relativ stabile, de obicei profesionale, în cadrul unei categorii mai largi.

O altă direcţie de delimitare a registrului este cea care încearcă să îl definească de maniera unui repertoriu. Registrul este un repertoriu lingvistic asociat anumitor practici sociale corelate la nivelul indexului generat de respectiva ocazie de utilizare a limbii. Acesta este asociat cu practicile sociale zilnice de la justiţie şi medicină la comentariile sportive, formulele de politeţe şi etichetă şi expresiile poziţiei sociale. „La nivel formal, registrele diferă la nivelul repertoriului pe care îl implică (lexeme, prozodie, colocaţiile propoziţionale etc.) şi multe registre implică mai mult de un singur tip de repertoriu." [Agha, 1999] În viaţa de zi cu zi, o persoană controlează mai mulţi regiştrii în diverse situaţii sociale: acasă, la serviciu, la club, la o serată, o conferinţă etc., fiecare dintre aceştia ajutând-o să îşi exprime identitatea într-un anumit moment sau loc, i.e. modul în care încearcă să se prezinte altora. Dar limitarea doar la deosebirea de repertoriu lingvistic nu explică cum anume se diferenţiază anumiţi regiştrii de restul limbii sau cum ajung aceştia să fie asociaţi cu anumite practici sociale. Chiar dacă două persoane sunt la fel de familiare cu un anumit registru lexical nu au neapărat aceeaşi competenţă în utilizarea acestuia. Mulţi recunosc repertoriul NetLingua, dar nu îl pot utiliza sau interpreta în totalitate. Existenţa registrelor este asociată cu regularităţile sociale ale valorificării vorbirii, implicând diferite aspecte potenţiale ale utilizării limbajului. În acest context, regiştrii funcţionează ca adevărate determinări ideologice şi sociale. „Prin urmare, existenţa registrelor nu duce doar la interconectarea repertoriilor lingvistice şi a practicilor sociale, ci şi la crearea unor graniţe sociale în cadrul societăţii, prin împărţirea vorbitorilor în grupuri distincte prin accesul diferenţial la registre speciale şi la practicile sociale pe care acestea le mediază; prin atribuirea de valoare socială sau stigmă anumitor registre, utilizării sau utilizatorilor acestora; şi prin crearea şi menţinerea asimetriilor de putere, privilegiu şi rang, ca efecte dependente de procesele de mai sus." [Agha, 1999]

Deci unde s-ar situa dialectul şi registrul şi, relativ la acestea, NetLingua, printre entităţile sociolingvistice? Conform clasificărilor la cel mai înalt nivel de generalitate avem *varietăţile de limbaj (language variety)* – limbile, dialectele, regiştrii, stilurile şi alte tipuri de limbă –

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

şi *tipurile de discurs* – conversaţia şi textul, scris şi vorbit. [Nuyts, 1988] Vedem că problemele de încadrare apar de la bun început. Fiind un „scris-vorbit" NetLingua nu mai suportă încadrarea în tipurile existente de discurs. De cealaltă parte, o varietate de limbaj este definit la modul cel mai general drept „un set de itemi lingvistici care au o distribuţie similară." [Hudson, 1996: 22] Astfel registrul ajunge să fie considerat o varietate de limbaj alături de argou, slang şi jargon; „o varietate de limbaj definită potrivit utilizării sale în situaţii sociale" [Crystal, 2004: 6] sau un „set de elemente de limbă asociate grupurilor profesionale sau sociale distincte," [Wardhaugh, 2006: 52] precum legaleza, jurnaleza, limbajul literar, tehnic, religios, ştiinţific. Unii autori consideră registrul drept „o situaţie de comunicare care reapare regulat într-o societate": vorbirea comentatorilor sportivi, reţetele din cărţile de bucate, pe când genul „un tip de mesaj care reapare regulat într-o societate" [Ferguson, 1994], precum chatul, conversaţiile, direcţiile pentru orientarea într-un oraş străin, scrisorile de dragoste, articolele din ziare, necrologurile, astfel că orice structură delimitabilă social-comunicaţional poate constitui un registru. Diferenţele între dialect, registru şi stil sunt în mare parte inter-dependente, neconformându-se unei clasificări statice.

Încadrarea NetLingua în categoriile lingvistice clasice devine extrem de dificilă, odată ce delimitarea acestor categorii este extrem de flexibilă. Şi aceasta nu este de mirare, atâta timp cât în cadrul lingvisticii sunt utilizate diverse terminologii pentru a se vorbi despre limbă care variază funcţie de situaţie, comunitate lingvistică, registru, gen, text sau tip de discurs, fiecare presupunând un cadru teoretic de referinţă diferit. [Crystal şi Davy, 1969] La nivelul structurii pur lingvistice, NetLingua nu este dialect pentru că deşi în parte este rezultatul unei diferenţieri de engleză, atât în termeni de vocabular, cât şi gramatică, nu prezintă asociere regională sau etnică. Perspectivele actuale asupra NetLingua par a converge mai mult înspre a o considera o varietate de limbaj sau un registru propriu. [Greiffenstern, 2010] Deşi ar putea fi considerată un registru (mai aparte), după cum am văzut, problema o constituie însăşi definirea acestuia. Consensul în rândul lingviştilor în legătură cu statutul, utilitatea şi realitatea registrului este departe de a fi atins, opiniile mergând de la asocierea sa strictă cu varietăţile ocupaţionale [Wardhaugh, 2006], la promovarea avantajelor instrumentale şi teoretice ale flexibilităţii sale [Ferguson, 1983] şi până la respingerea sa totală în baza diferenţelor situaţionale radicale. [Crystal şi Davy, 1969]

Mai mult decât atât, în cadrul lingvisticii pure analiza regiştrilor este aproape imposibilă. În critica pe care o face analizei stilistice David Crystal cuprinde şi modul în care aceasta a utilizat conceptul de registru. „Acest termen a fost aplicat varietăţilor lingvistice într-o manieră aproape nediscriminatorie, ca şi cum s-ar putea aplica în mod eficient la oricare tip de părţi distincte situaţional ale unei limbi. Limbajul titlurilor ziarelor, serviciile bisericeşti, comentariile sportive, cântecele populare, publicitatea şi fotbalul, printre altele, au fost toate numite registru într-o singură lucrare. [Halliday, Macintosh, Strevens, 1964: 88-9] (...) A estompa aceste diferenţe grupând totul sub aceeaşi titlu este contradictoriu, nerealist şi derutant, precum şi o trivializare inutilă a unui concept potenţial util." [Crystal şi Davy, 1969: 61] Propunerea sa este că analiza stilistă trebuie să aştepte mai întâi dezvoltarea analizelor aplicate pe date pentru a-şi putea defini categoriile de o manieră clară. Iar această sugestie este mai mult decât oricât valabilă în cadrul emergentei Netlingua.

NetLingua poate fi abordată doar în cadrul mai comprehensiv al socio-lingvisticii.

Descrierea unui sistem sociolingvistic înseamnă mai mult decât analiza gramaticală a limbii/dialectului, stabilirea arealului acestuia, relaţiile istorice, regulile retorice, itemii şi stilul literar sau analiza varietăţilor de limbaj caracteristice grupurilor sociale sau etnice dintr-o regiune. „Regulile de vorbire sunt moduri în care vorbitorii asociază moduri

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

specifice de vorbire, topici sau forme de mesaj cu contexte şi activităţi specifice. Preocuparea principală constă în primul rând faţă de atitudinile şi cunoştinţele membrilor comunităţii aşa cum se manifestă acestea în contrast cu terminologiile şi conduita naturală." [Hymes, 1972: 36]

Evoluţia ştiinţei lingvistice a ajuns să arate că, în acest caz, însuşi modul de abordare a problemei este decisiv pentru înţelegerea caracteristicilor variaţiei limbajului. Înseşi supoziţiile teoretice de bază şi metodologia propusă pot fi de natură să ne ofere o imagine mai mult sau mai puţin potrivită realităţii. Studiile variaţiilor lingvistice s-au îmbogăţit de-a lungul timpului deschizându-se de la autocraţia lingvistică către încorporarea auditoriului şi apoi către acceptarea rolului activ al vorbitorului. Aşa cum arată Penelope Eckert [2012: 87-100], primele direcţii de analiză socio-lingvistică erau centrate aproape exclusiv pe *limbaj* şi s-au caracterizat printr-o abordare cantitativă a corelaţiilor dintre variaţia lingvistică şi grupurile sociale predefinite, bazate cu precădere pe categorii demografice mari: clasă socială, gen, rasă, vârstă, regiune etc. Astfel de perspective concepeau implicit vorbitorii ca utilizatori pasivi ai trăsăturilor lingvistice asociate identităţii lor demografice (intersecţia factorilor demografici care îi identifică, e.g. adolescent alb din clasa de mijloc din mediul urban). Din această perspectivă, *sensul social al specificului trăsăturilor lingvistice este determinat de asocierea cu grupul social respectiv*. Faptul că fundamentul îl constituie principiul general de gândire a limbii şi nu metodele alese, o dovedeşte „revoluţia metodologică" propusă de Hudson a perspectivei bazate pe itemi (*item-basedview*), în care itemii sunt legaţi direct de categoria socială, spre deosebire de perspectiva bazată pe varietatea lingvistică (*variety-basedview*) în care itemii sunt legaţi doar indirect prin intermediul limbii care conţine itemii posibili. [Hudson, 1996: 48-49] Aceasta nu reprezintă altceva decât o schimbare de accent în cadrul aceleaşi paradigme.

Cel de al doilea val de abordare al variaţiilor lingvistice, deşi tot preponderent cantitativ, încorporează perspective etnografice orientându-se după identificarea grupurilor semnificaţiilor sociale importante local, în loc de a impune asupra acestora categorizările cercetătorului. Aceste studii sunt centrare pe tipurile specifice de *audienţă* şi nu pe semnificaţiile stilistice predeterminate (stilul dominant vs. cel vernacular) în contexte de vorbire predefinite (vorbirea colocvială, lectură etc.).

În fine, cel de al treilea curent de cercetare se centrează cu precădere pe vorbitori, pe modul în care aceştia utilizează trăsăturile lingvistice pentru a construi tipuri diverse de semnificaţii sociale şi nu cum acestea se orientează funcţie de grupurile sociale. Această ultimă abordare este mult mai potrivită înţelegerii dinamicii variaţiei stilistice a NetLingua pentru că urmăreşte să surprindă *ce fac* vorbitorii cu limba şi nu *cum* se reflectă semnificaţiile sociale în limbajul lor.

Evident că această ultimă direcţie de abordare rămâne promiţătoare în măsura în care, principiile primelor două direcţii nu sunt anulate, adică nu este minimalizat nici statutul dominant al structurii lingvistice şi nici cel al relaţiilor preexistente dintre utilizările lingvistice şi semnificaţiile sociale. Altfel spus, ultima abordare este validă în condiţiile în care încorporează elementele care ţin de predeterminările limbajului şi ale audienţei. „Oamenii care participă la situaţii de comunicare recurente tind să dezvolte vocabulare similare, trăsături similare de intonaţie şi părţi mici caracteristice de sintaxă şi fonologie pe care le folosesc în aceste situaţii. (…) Termenii specifici pentru obiectele şi evenimentele recurente şi secvenţele sau «rutinele» standard (*formulaic*) par să faciliteze rapiditatea de comunicare; alte caracteristici servesc aparent pentru a marca registrul, a stabili stările afective de raportare şi servesc altor scopuri similare cu cele care influenţează formarea dialectului. Nu există nicio

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

îndoială cu privire la tendinţa puternică a indivizilor şi a co-comunicatorilor de a dezvolta variaţii ale registrelor pe mai multe dimensiuni." [Ferguson, 1994: 20]

În acest context cred că putem contura deja câteva caracteristici pe care NetLingua le împarte cu categoria regiştrilor, dar manifestate mult mai pregnant în cadrul acesteia.

Schimbare/fluiditate

NetLingua este cea mai fluidă varietate lingvistică întâlnită până acum. „Existenţa socială a unui registru nu este deci un fapt static, total sau deloc, chiar dacă autoritatea socială a mai multor regiştrii derivă tocmai din aparenţa permanenţei lor. *În-registra-rea* culturală a unui repertoriu de discurs este ea însăşi un proces social, variind în grade de completitudine a consensului, în domeniile sociale ale utilizatorilor limbii care aderă la un anumit set de valori înregistrate (vs. cei care se angajează în contra-valorizare), în mecanismele sociale prin care sunt formulate şi diseminate valorile autoritare, în gradul de instituţionalizare a metadiscursului care întruchipează registrul." [Agha, 2000: 218] În această perspectivă, chiar şi limba standard nu devine nimic altceva decât „registrul cel mai puternic instituţionalizat al oricărei limbi" a cărui consistenţă şi stabilitate depinde de coerenţa şi buna funcţionate a instituţiilor metadiscursive precum dicţionarele, instituţiile de învăţământ, curriculum şcolar etc. Parafrazând celebrul aforism lingvistic: „o limbă este un registru cu o armată şi un steag."

Caracteristicile varietăţii lingvistice ale NetLingua sunt extrem de greu de surprins dată fiind rata lor uluitor de rapidă de schimbare, precum şi dinamismul şi diversitatea factorilor implicaţi: aşteptările utilizatorilor, interesele şi abilităţile acestora, viteza schimbărilor tehnologice. „Fără îndoială, unele dintre trăsăturile lingvistice descrise mai sus vor contribui în continuare la identitatea lui Netspeak peste cincizeci de ani; altele pot să nu dureze mai mult de un an." [Crystal, 2004: 92]

Flexibilitate

Text-vorbitul se caracterizează printr-o extrem de mare flexibilitate în alegerea repertoriilor folosite, hiper-textualitatea permiţând combinarea în cadrul aceluiaşi discurs a unei game extrem de largi de regiştrii (repertorii). O discuţie desfăşurată la modul cel mai informal cu putinţă poate ajunge, prin trimiterile făcute către articole de specialitate, la o dezbatere riguroasă în jargon profesional, care poate fi, la fel de bine, asezonată cu expresii idiomatice şi argotice. „Oamenii utilizează de obicei două varietăţi de limbă (standard şi dialect), dar o plajă largă de regiştrii." [Trudgill, 1983] Flexibilitatea variaţiilor lingvistice face însă aproape imposibilă delimitarea riguroasă a acestora. Nici dialectul, nici registrul nu există ca varietăţi distincte, în multe puncte ele suprapunându-se considerabil: „dialectul unui om poate fi registrul altuia." [Hudson, 1996: 47]. Acest aspect este cu atât mai evident în cazul Netlingua.

Diversitate

NetLingua se evidenţiază puternic prin complexitatea factorilor care îi determină conţinutul. Acest fapt fusese deja realizat în legătură cu regiştrii lingvistici. Diferenţele dintre aceştia sunt atât de complexe încât în modelul lui Dell Hymes, de exemplu, există nu mai puţin de 16 variabile distincte care determină alegerea itemilor lingvistici: forma mesajului; conţinutul mesajului; cadrul (*setting*); scena (cadrul psihologic); emiţătorul/expeditorul; adresantul (*addressor*); ascultătorul/receptorul/audienţa; adresatul (*addressee*); scopurile-rezultatele; scopurile-obiectivele; cheia; canalul; formele de vorbire;

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

normele de interacţiune; normele de interpretare; şi genurile. [Hymes, 1972: 59-65] Fapt care face ca tipurile de regiştrii să fie multiple şi extrem de variate.

Creativitate

Aşa cum arată Penelope Eckert variaţia constituie ea însăşi un sistem social semiotic robust care exprimă întreaga gamă de probleme ale comunităţii date. Ea nu doar reflectă, ba chiar construieşte semnificaţia socială, fiind o forţă pentru schimbarea socială, dar sensurile variabilelor sunt primare şi nespecificate, ele căpătând sensuri specifice în contextul stilurilor persoanelor. „Când vorbim despre convenţionalitatea limbajului, vorbim ca şi cum convenţiile sunt statice. Dar poate fi mai productiv să gândim limbajul ca o practică inseparabilă de convenţionalizare – o continuă facere şi refacere a convenţiei." [Eckert, 2012] Aceasta este chiar situaţia NetLingua în care emiţătorul nu resimte atât de puternic presiunea socială exercitată de către auditor şi poate deveni mai creativ, se poate exprima mai liber şi astfel are o influenţă mult mai puternică asupra construcţiei identităţii personale. Mai ales că Internetul creează condiţiile comunicării (cvasi)anonime. Evident că acest aspect al activităţilor pe Internet nu trebuie absolutizat. „Oricât de importantă ar fi actualizarea (*performance*) identităţii conştiente de sine, nu pare intuitiv corect să considerăm că toţi vorbitorii în toate interacţiunile conversaţionale îşi proiectează şi elaborează stări şi identităţi în mod deliberat şi în mod conştient, ci mai degrabă că uneori stilurile noastre de limbă ar putea fi mai puţin conştiente, uneori până la punctul de a părea automatisme." [Schilling, 2013: 342]

Aceste caracteristici pregnante ale NetLingua ridică întrebarea dacă nu ne aflăm cumva în faţa unui fenomen lingvistic *sui generis*.

A şasea limbă

Robert K. Logan, istoric al comunicaţiilor şi procesării informaţiilor, susţine că vorbirea, scrierea, matematica, ştiinţa, calculul şi World Wide Web sunt mai degrabă şase „moduri distincte de limbă, dar interdependente şi care formează un lanţ evolutiv de limbi. Fiecare a evoluat din predecesorii săi, pe măsură ce au apărut noi nevoi de prelucrare a informaţiei pe care limbile anterioare nu au mai putut să le rezolve în mod eficient. Fiecare se bazează pe caracteristicile predecesorilor săi în acelaşi timp în care adaugă o serie de elemente noi proprii de procesare a informaţiei. Fiecare limbă nouă a dus, în cele din urmă, la o explozie de informaţii şi la un nou set de provocări care au pus bazele pentru următorul nivel de dezvoltare şi pentru apariţia unei alte forme de limbă." [Logan, 2009]

Chiar dacă nu acceptăm distincţia radicală propusă de către Logan, este evident că în dezvoltarea comunicării umane avem de a face, pe de o parte, cu evoluţia mijloacelor de comunicare, iar pe de alta cu cea a tipurilor de informaţii. Progresul tehnologiilor informaţiei a adus noi fenomene care afectează evoluţia limbii şi limbajului. Faţă de analiza limbii „standard", Netligua necesită încorporarea, alături de aspectele care descriu convenţiile sociale sau regulile care influenţează utilizarea limbilor, e.g. factorii sociali şi a caracteristicilor şi variaţiilor limbajului specifice platformelor online, i.e. a aspectelor legate de modul în care dimensiunile lingvistice sunt afectate de către factorii tehnologici.[11] În cadrul factorilor ce ţin de mediul tehnologic se includ sincronicitatea (dacă comunicarea are loc în timp real sau nu), reciprocitatea/transmiterea (dacă necesită un răspuns reciproc),

[11] În condiţiile în care cercetătorii au ajuns să constate că factorii sociali şi contextuali (şi într-o măsură semnificativă şi cei culturalii şi chiar geografici!) contribuie la formarea limbajului on-line, la fel de mult ca şi în cazul limbii naturale. [Herring, 2008: 2640-2645]

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

identificarea vorbitorului (dacă identitatea vorbitorului este anonimă sau nu), intimitatea (dacă o conversaţie este publică sau privată) care afectează tipul de audienţă şi, implicit, utilizarea stilistică, şi formatul (dacă există o prezentare sau o structură necesară pentru ca comunicarea să aibă loc). La acestea se mai adaugă şi celelalte proprietăţi fizice ale sistemului de comunicare online: granularitatea (dimensiunea permisă a mesajelor), persistenţa (dacă şi cât timp mesajul rămâne disponibil), capacitatea (comenzile aflate la dispoziţia utilizatorilor: încorporarea mesajelor anterioare, posibilitatea de a transmite mesaje anonime, de a filtra sau ignora selectiv mesajele primite de la alte surse) şi, în special, bogăţia modalităţilor de comunicare (disponibilitatea transmiterii mesajelor audio, video sau grafice). [Herring, 2003: 602].

De cealaltă parte, aspectele sociale includ natura activă sau pasivă a participării, datele demografice ale utilizatorilor de Internet (structura şi caracteristicile participanţilor), funcţiile sociale în care se produce comunicarea (de exemplu, jocul, publicitatea, comentarea), caracterul adecvat al subiectelor, atmosfera mediului digital (apatie, agresivitate) şi, în final, existenţa unor reguli care să reglementeze comportamentul online sau lingvistic (de exemplu, utilizarea abrevierilor, glumelor, tipurilor de fonturi etc.).

La acestea se adaugă numeroşi factori situaţionali precum scopul (grupului sau al interacţiunii), tema (sau subiectul), tonul (serios/jucăuş, formal/informal, cooperant/sarcastic), tipul activităţii (dezbatere, joc, flirtare) sau codul (limbajul, sistemul de scriere). [Herring, 2007]

În aceste condiţii, acordarea statutului de limbă pentru NetLingua pare, pe de o parte exagerat, lipsindu-i unitatea şi omogenitatea, pe de alta prea puţin, atâta vreme cât graniţele dintre limba ca atare şi regiştrii, repertorii şi dialecte rămâne încă neclară. Limbă cu un total de peste 2 miliarde de utilizatori activi pe lună Facebook ar fi cea mai populată ţară din lume, iar dată fiind natura globală a statutului Facebook, Netlingua ar fi o limbă internaţională. Potrivit criteriilor o limbă internaţională este vorbită global şi este învăţată şi folosită ca limbă secundară de un mare număr de vorbitori.

Cealaltă caracteristică fundamentală a limbilor, variabilitatea, susţine şi ea această ipoteză. Aşa cum arată Anthony Lodge în analiza pe care o face pragmaticii slangului, există trei caracteristici fundamentale ale variabilităţii limbii: (1) Variabilitatea este inerentă limbii şi centrală pentru rolul său social. Fără ea, am fi incapabili să comunicăm orice fel de nuanţe în utilizarea zilnică a limbii, în special, informaţii vitale despre identitatea noastră personală (de-a lungul axei sociale a variaţiei) şi despre relaţia noastră cu destinatarul (de-a lungul axei stilistice); (2) Nu există întreruperi naturale între varietăţile lingvistice, nu există stiluri şi dialecte pur omogene, nici clase lexicale diferenţiate strict (*neat word boxes*), numai gradaţii de-a lungul continuurilor social şi stilistic. Aceste categorii fluide sunt susceptibile de analiză cuantificată; (3) Variaţia limbajului nu este empatic „liberă". Cu alte cuvinte, nu apare la întâmplare sau redundant din punct de vedere lingvistic şi nu poate fi idealizată separat de preocuparea centrală a lingvistului. De fapt, ea se corelează într-un mod complex, dar totuşi structurat, cu factori din afara limbajului, variabile ale vorbitorului cum ar fi vârsta, sexul, clasa socială etc. şi variabile situaţionale, cum ar fi gradul de formalitate, relaţia cu destinatarul şi altele asemenea. Totuşi, aceste corelaţii non-lingvistice trebuie analizate riguros şi nu lăsate impresionismului stereotipurilor sociale tradiţionale. [Lodge, 1997]

Deosebirea dintre procesul de evoluţie tradiţional al variabilităţii lingvistice şi cel al limbilor mediate de computer constă mai ales în rapiditatea cu care aceasta se produce, ca de altfel mai toate aspectele vieţii sociale şi culturale care par a fi prins o acceleraţie nebună în ultima jumătate de secol, proporţional cu ponderea nivelului lor de tehnologizare. Dar dacă în alte sectoare ale vieţii sociale această iuţire a transformărilor nu este chiar atât de

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

evidentă, aici, în cazul comunicării mediate tehnologic procesul este mult mai pregnant, el fiind parte a însuşi procesului de dezvoltare a tehnologiilor informatice.

Nici perspectivele clasice asupra genezei lingvistice nu sunt ostile ideii de a fi, chiar în acest moment, martori la formarea unei limbi internaţionale. Fenomenul va deveni cu atât mai interesant cu cât el va ajunge să se suprapună peste procesul natural de evoluţie al limbilor. Odată cu creşterea accesului la tehnologie şi în alte ţări, caracteristica multilingvismului pe Internet va deveni din ce în ce mai pregnantă, reflectând, probabil, distribuţia lingvistică globală. „Pe măsură ce diversele forme de mass-media devin din ce în ce mai răspândite în viaţa de zi cu zi a oamenilor şi întrucât oamenii sunt din ce în ce mai expuşi la o gamă mai largă de caracteristici lingvistice, varietăţi de limbă şi tipuri de identităţi personale şi de grup, performanţele lingvistice şi de identitare, vor deveni probabil tot mai frecvente." [Wolfram, Schilling, 2015: 305]

Acastă formare a unei limbi noi nu are nimic neobişnuit nici măcar din perspectiva lingvisticii clasice. Aceasta deoarece nicio limbă nu a apărut vreodată din nimic. „Niciodată, nicăieri pe glob nu s-a semnalat naşterea unei limbi noi." [Saussure, 2003: 155] Limbile se transformă continuu în timp şi spaţiu, chiar dacă acest proces este unul foarte lent. Evoluţia oricărei limbi în timp este, în acelaşi timp, paradoxală, pentru că implică totodată două principii divergente universale: continuitatea şi mutabilitatea.

În primul rând, putem vorbi despre istoria unei limbi numai dacă aceasta are continuitate în timp, dar una care nu implică însă fixitate, indiferent de revoluţiile sau de tot felul de şocuri care ar putea însoţi limba şi pot schimba radical condiţiile în care aceasta există. [Saussure, 2003: 152] „În tradiţia limbii nu poate fi imaginată nicio întrerupere, nicio sciziune, nicio discontinuitate, dacă este adevărat că întotdeauna limba zilei de mâine a existat în ajun în aceeaşi formă." [Saussure, 2003: 157]

În al doilea rând, orice limbă are o *variaţie* în timp, dar care este în concordanţă cu unitatea sa temporală. „Se poate vorbi despre transformare, iarăşi şi iarăşi transformare, dar niciodată nu se va putea vorbi despre reproducerea sau producerea unei entităţi lingvistice noi, având o existenţă distinctă de ceea ce a precedat-o şi de ceea ce va urma." [Saussure, 2003: 157]

Netlingua prezintă la acest moment ambele caracteristici de continuitate şi variaţie în cel mai înalt grad. Faptul că se construieşte plecând de la limbile vorbite, cu elemente specifice mediului online ne duce către imaginea unei a şasea limbi în formare. Cele două seturi de factori care îi determină dinamica se manifestă extrem de accentuat provocând modificări mai rapide şi mai profunde ca oricând. Multitudinea de factori sociali şi culturali în contextul cărora are loc această comunicare determină aspectele variate ale acestui tip de discurs care este departe de a fi unitar. „Ar trebui să fie clar că nu toate proprietăţile CMD rezultă în mod necesar şi direct din proprietăţile tehnologiei informatice. Mai degrabă, factorii sociali şi culturali - transferaţi din comunicarea în alte medii, precum şi cei generaţi intern în mediile mediate de computer (*computer-mediated environments*) - contribuie în mod semnificativ la constelaţia de proprietăţi care caracterizează discursul mediat de computer. [Schiffrin, Tannen, Hamilton, 2001: 625].

De cealaltă parte, infrastructura tehnologică îi conferă proprietăţi *sui generis*. Lumea mediată de computer este una a hiperlinkurilor în care o analiză genetică a discursului devine dacă nu imposibilă, cel puţin lipsită de relevanţă. Adevăratul hipertext „implică interconectarea (interlocking) completă şi automată a textului, astfel încât toate documentele coexistă, cu niciunul existând într-o relaţie anterioară sau primară cu oricare altul." [Jackson, 1997] Această structură a informaţiei/iscursului pe internet este consonantă cu viziunea inventatorului Web-ului, Tim Berners-Lee. „Viziunea pe care o am pentru Web este aceea despre orice fiind potenţial legat de orice." [Berners-Lee, 1999]

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

Astfel că discursul în mediul online, cel mediat de computer în general, nu pare a constitui un singur gen lingvistic, cel puțin nu unul cu care omenirea să mai fi avut de a face.

Încheiere

Internet-vorbitul este deja puternic înțelenit în limbajul cotidian şi va continua să se dezvolte, cu noi expresii şi cuvinte, pe măsură ce partea din viaţă pe care o petrecem mediată de computer creşte. Procesul nu diferă cu nimic de cel al evoluției limbilor în contact şi al multilingvismului, dar la un nivel mai mare şi mult mai intens, sensurile şi utilizarea cuvintelor fiind ajustate funcţie de ceea ce vor să exprime, de ceea ce vedem şi facem. Situaţia Nelingua nu diferă mult de cea a bilingvismului, mai ales când este vorba despre un dialect, creolă sau o limbă care este considerată inferioară. Şi în cazul ei există întotdeauna temerile că acesta va împiedica însuşirea corespunzătoare a limbii standard. Numai că la fel ca şi cu dialectul, vorbitorii pot trece uşor fără greşeli de la un registru lingvistic la altul, împrumutând cuvinte de la unul la celălalt, după cum li se pare mai potrivit, fapt ce poate duce la îmbunătăţirea lexicală a celor două şi nu la sărăcirea acestora. Faptul că dezvoltarea NetLingua este determinată de o combinaţie de factori tehnologici şi socio-culturali ne arată că nu se poate vorbi despre un fenomen de degenerare a limbii, cu excepția cazului în care are loc o degenerare culturală a lui *homo technologicus*. Dimpotrivă, caracteristicile acestei limbi o înfățișează ca jucăuşă (*playful*), creativă şi având multe funcţii sociale utile. [Cherny, 1999] Limbajul de pe Internet deşi nu a schimbat în mod semnificativ limba vorbită i-a adăugat extrem de multe şi a îmbogăţit-o. „Practic este vorba de libertatea de exprimare," spunea Erin Jansen fondatoarea unui dicţionar pentru termenii de pe Internet şi mesajele text. [Voice of America News, 2010] Cu toate acestea, deoarece graniţa dintre spaţiile virtuale şi cel natural este neclară şi permeabilă, efectele de izolare sunt, de asemenea, diminuate în cazul NetLingua. Spre deosebire de cei care neagă orice influenţă specifică a comunicării pe Internet asupra limbii, cu excepția faptului că are o gramatică depăşită, lingvistul de internet David Crystal susține că schimbările naturale care apar în lexiconul existent prin relaţii sociale sunt paralele cu cele cauzate de Internet. În opinia sa, principalul efect al Internetului asupra limbajului este de a-i spori bogăția expresivă înzestrându-l cu un set complet de dimensiuni comunicative care nu au mai existat în trecut. „Privesc fiecare dintre situațiile Netspeak ca o zonă de îmbogățire potențială imensă pentru limbile individuale." [Crystal, 2004: 241]

Din perspectiva înţelegerii limbii, rapiditatea cu care a apărut şi se dezvoltă Netlingua constituie un bun prilej de verificare a teoriilor clasice ale evoluției lingvistice, a căror validitate este mai greu de testat în condițiile evoluției extrem de lente a limbilor naturale. Acestea se bazează mult pe date istorice fragmentare şi imprecise despre evoluția semnificațiilor anumitor termeni pe parcursul a secole. În acest moment, apelul la teoria clasică a evoluției lingvistice se dovedeşte foarte util. În cazul NetLingua, apariția şi evoluția acesteia se petrece în interval de zeci de ani sau chiar ani fapt în măsură să constituie o oportunitate nesperată de investigare şi verificare a teoriilor lingvistice. Este ca şi cum un biolog ar avea şansa de a găsi un spaţiu în care poate observa evoluția speciilor într-un ritm de mii de ori mai accelerat. Cu toate acestea, rapiditatea transformărilor şi proceselor determinate de progresul tehnologiilor de comunicare ridică probleme metodologice nemaiîntâlnite până acum de către lingvişti. Inclusiv teoriile şi perspectiva asupra fenomenului lingvistic trebuie să se transforme pentru a înțelege acest fenomen în integralitatea sa. [Herring, 2008] Iar acest lucru poate fi deja observat în practica lingvistică. „În ultimele câteva decenii (…) a existat o revizuire neîntreruptă a ideilor fundamentale (a) asupra limbilor, (b) asupra grupurilor de limbi şi vorbitorilor şi (c) asupra comunicării. Mai degrabă decât să opereze cu omogenitate, stabilitate şi mărginire ca

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

presupoziţii de plecare mobilitatea, amestecul, dinamica politică şi întruparea istorică sunt acum principalele preocupări în studiul limbilor, grupurilor de limbi şi comunicării." [Blommaert şi Rampton, 2011: 3]

Deşi se pare că nu am reuşit o poziţionare a Netlingua în cadrul trasat de lingvistica clasică, însăşi punerea întrebării şi căutarea răspunsului a avut rolul de a îmbogăţi perspectiva asupra limbii deoarece, „nu răspunsul este cel care luminează, ci intrebarea." (Eugen Ionescu) Departe de a fi semnalul unui proces al decăderii lingvistice, NetLingua anunţă zorii unei noi ere a hiper-limbajului în care potenţialităţile comunicării vor fi duse la maximum lor de dezvoltare. „Apariţia NetLingua ne arată un *homo loquens* la superlativ." [Crystal, 2004: 242] În acelaşi timp însă, din perspectivă socio-culturală, evoluţia Netlingua face parte din procesul mult mai complex al epifilogenezei umanităţii prin tehnologie, în care spectrul Singularităţii tehnologice se profilează deja la orizont. [Popoveniuc, 2016] Viitorul ne va arăta în ce măsură vom asista la o dezvoltare a limbajului prin intermediul tehnologiilor sau la o adaptare la limbajul inteligenţei artificiale.

¯_(ツ)_/¯

BIBLIOGRAFIE

*** "Experts Divided Over Internet Changes to Language", *Voice of America News*, 2010, 15 ianuarie https://www.voanews.com/a/experts-divided-over-internet-changes-to-language-81898572/162216.html.

*** Oxford Royale Academy, 2016, "4 Ways the Internet Has Changed the English Language", *Oxford Summer School*, 13 October.

Agha, 1999: Asif Agha, "Register", *Journal of Linguistic Anthropology* 9(1-2): 216-219, American Anthropological Association.

Andersson, Trudgill, 1990: Lars-Gunnar Andersson; Peter Trudgill, *Bad Language*, Basil Blackwell.

Bakhtin, 1981: Mikhail M. Bakhtin, *The Dialogic Imagination*, University of Texas Press.

Berners-Lee, 1999: Tim Berners-Lee, *Weaving the Web*, London, Orion Business Books.

Biber, 1994: Douglas Biber, "An Analytical Framework for Register studies", în Douglas Biber, Edward Finegan (ed.), *Sociolinguistic Perspectives on Register*, New York, Oxford University Press, pp. 31-58.

Biber, 1995: Douglas Biber, *Dimensions of Register Variation: A Cross-Linguistic Comparison*, Cambridge University Press.

Blanchet, 1991: Philippe Blanchet, "Pour la reconnaissance du droit des locuteurs à disposer de leuridiome. Un nouveau principe linguistique", *Langage & société*, 55, pp. 85-94.

Blommaert, Rampton, 2011: Jan Blommaert; Ben Rampton, "Language and Superdiversity", în *Diversities*, Vol. 13, No. 2, pp. 1-21. http://www.mmg.mpg.de/fileadmin/user_upload/Subsites/Diversities/Journals_2011/2011_13-02_art1.pdf

Bodomo, 2010: Adams Bodomo, *Computer-mediated communication for linguistics and literacy: technology and natural language education*, Information Science Reference, New York, Hershey.

Cherny, 1999: Lynn Cherny, *Conversation and community: Chat in a virtual world*, Stanford, CA: Center for the Study of Language and Information.

Crystal, 2004: David Crystal, *Language and the Internet*, Cambridge University Press.

Crystal, Derek, 1969: David Crystal; Davy Derek, *Investigating English style*, Indiana University Press.

Dalby, 1989: David Dalby, *Langues de la liberté*, Catalogue de l'exposition, Paris, OLW.

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

Dent, 2016: Jonathan Dent, "Bovvered, tl;dr, and sleeping with the fishes: an OED update", *Oxford Dictionary Blog*, 23 Iunie 2016, http://blog.oxforddictionaries.com/2016/06/oed-june-2016-update/, accesat 02.07.2017.

Dobridor, 1980: Gheorghe Constantinescu Dobridor, *Mic dicţionar de terminologie lingvistică*, Bucureşti, Albatros.

Dumas, Lighter, 1978: Bethany K. Dumas; Lighter Jonathan J. Lighter, "Is *Slang* a word for lingvists?", *American Speech*, 53: 5-17.

Eble, 2006: Connie Eble, "Slang and Antilanguage", în Ammon, U., Dittmar, N., Mattheier, K.J. &Trudgill, P.J. (eds), 2006, *Sociolinguistics: An International Handbook of the Science of Language and Society*, Vol. 1-3, Berlin, Walter de Gruyter, pp. 262-266.

Eble, 2012: Connie Eble, *Slang and Sociability: In-Group Language Among College Students*. University of North Carolina Press.

Eckert, 2012: Penelope Eckert, "Three waves of variation study: The emergence of meaning in the study of variation", *Annual Review of Anthropology*, 41: 87-100.

Edwards, 1976: Anthony D. Edwards, *Language in culture and class: The sociology of language and education*. London, Heinemann.

Ferguson, 1983: Charles A. Ferguson, "Sports Announcer Talk: Syntactic Aspects of Register variation", *Language in Society*, 12: 153-72.

Ferguson, 1994: Charles A. Ferguson, "Dialect, Register and Genre: Working Assumptions about Conventionalization", în Douglas Biber, Edward Finegan (ed.), *Sociolinguistic Perspectives on Register*, New York, Oxford University Press, pp. 15-30.

Greiffenstern, 2010: Sandra Greiffenstern, *The Influence of Computers, the Internet and Computer-Mediated Communication on Everyday English*, Logos Verlag Berlin GmbH.

Halliday, Macintosh, Strevens, 1964: Michael A.K. Halliday, A. Macintosh, P.D. Strevens, *The Linguistic Sciences and Language Teaching*, Longmann, pp. 88-9.

Halliday, Hasan, 1989: Michael A.K. Halliday; Ruqaiya Hasan, *Language, context, and text: aspects of language in a social-semiotic perspective*, Oxford University Press.

Herring, 2003: Susan Herring, „Computer-Mediated Discourse", în Deborah Tannen, Deborah Schiffrin, and Heidi Hamilton*, Handbook of Discourse Analysis*, Oxford, Blackwell, pp. 612-634.

Herring, 2007: S. C. Herring, *A faceted classification scheme for computer-mediate ddiscourse. Language@Internet*, vol. 4, article 1 (2007) article 761, http://www.languageatinternet.org/articles/2007/761.

Herring, 2008: S. C. Herring, "Language and the Internet", în W. Donsbach (Ed.), *International Encyclopedia of Communication*, Oxford, UK, Blackwell Publisher, pp. 2640-2645.

Hock, Joseph, 2009: Hans Henrich Hock; Brian D. Joseph, *Language History, Language Change, and Language Relationship: An Introduction to Historical and Comparative Linguistics*, Walter de Gruyter (ed. a 2-a).

Hudson, 1996: Richard A. Hudson, *Sociolinguistics* (Cambridge Textbooks in Linguistics), Cambridge University Press. 2nd ed.

Hymes, 1971: Dell Hymes, *Pidginization and Creolization of Languages*, Cambridge University Press.

Hymes, 1972: Dell Hymes, "Models of the interaction of language and social life", în John Gumperz & Dell Hymes (Eds.), *Directions in sociolinguistics: The ethnography of communication*, New York, Holt, Rhinehart& Winston, pp. 35-71.

Jackson, 1997: Michele H. Jackson, "Assessing the structure of communication on the World Wide Web", *Journal of Computer-Mediated Communication* 3(1). http://www.ascusc.org/jcmc/vol3/issue1/jackson.html.

Lewandowski, 2010: Marcin Lewandowski, "Sociolects and Registers – a Contrastive Analysis of Two Kinds of Linguistic Variation", în *Investigationes Linguisticae* Vol. XX, Institute Of Linguistics, Adam Mickiewicz University, pp. 60-796.

Lodge, 1997: Anthony Lodge, "The Pragmatics of Slang," *Web Journal of Modern Language Linguistics*. Issue 2.

Logan, 2000: Robert K. Logan, *The Sixth Language: Learning a Living in the InternetAge*, Stoddart.

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)

Logan, 2009: Robert K. Logan, "Sustainability, Knowledge Management and the Internet," în David V. J. Bell, Yuk-kuen Annie Cheung (*eds.*), *Introduction to Sustainable Development*, Vol. I, EOLSS Publications, pp. 225-235.

May, 2013: Rachel May, "Facebook: a language", *Oxford Dictionaries blog*, 14 mai 2013, http://blog.oxforddictionaries.com/2013/05/facebook/, accesat 07.07.2017.

McKean, 2005: Erik McKean, *New Oxford American Dictionary* (NOAD), 2nd edition, Oxford University Press.

Nazaryan, Gridchin, 2006: Ani Nazaryan; Aleksandr Gridchin, „The influence of internet on language and «email stress»," *Facta Universitatis*, Series: Law and Politics, 4(1), 23-27.

Nuyts, 1988: James Nuyts, "IPRA Survey of Research in Progress", Wilrijk, Belgium, International pragmatics Association.

Ottenheimer, 2012: Harriet Joseph Ottenheimer, *The Anthropology of Language*, Belmont, CA: Wadsworth Cenage.

Popoveniuc, 2016: Bogdan Popoveniuc, *Filosofia Singularităţii. Creierul global - o etică a gândirii fără om*, Bucureşti, Editura Eikon.

Popoveniuc, 2017: Bogdan Popoveniuc, "Linguistic Democracy revisited" în Scientific Bulletin of University of Vlora „Ismail Qemali", Special Issue, Papers of the 2nd International Scientific Conference *Foreign Languages Studies and Globalization, a Link Between Languages and Culture. The Past, the Present and The Future*, pp. 9-20.

Posteguillo, 2003: Santiago Posteguillo, *Netlinguistic: language, discourse and ideology on the Internet*, Castelló, Universitat Jaume I.

Saussure, 2003: Ferdinand de Saussure, *Scrieri de lingvistică generală*, Iaşi, Polirom.

Schiffrin, Tannen, Hamilton, 2001: Deborah Schiffrin; Deborah Tannen; Heidi E. Hamilton (eds.), *The Handbook of Discourse Analysis*, Blackwell Oxford, pp. 612-634.

Schilling, 2013: Natalie Schilling, "Investigating Stylistic variation", în J. K. Chambers, Natalie Schilling (ed.), 2013, *The Handbook of Language Variation and Change*, (2 ed), John Wiley & Sons, pp. 327-349.

Thurlow, 2006: Crispin Thurlow, "From Statistical Panic to Moral Panic: The Metadiscursive Construction and Popular Exaggeration of New Media Language in the Print Media", *Journal of Computer-Mediated Communication*, Volume 11, Issue 3, April, pp. 667-701.

Trudgill, 1983: Peter Trudgill, *Sociolinguistics: an introduction to language and society*, London, Penguin Books.

Ure, 1982: Jean Ure, "Introduction: Approaches to the Study of Register Range," *International Journal of the Sociology of Language*, Volume 1982, Issue 35, pp. 5-24.

Varis, Nuenen, 2016: Piia Varis; Tom van Nuenen, "The Internet Language and Virtual Interactions", în Ofelia Garcia, Nelson Flores, Massimiliano Spotti (eds.), 2016, *The Oxford Handbook of Language and Society,* Oxford University Press, pp. 473-488.

Varnhagen, McFall, Pugh, Routledge, Sumida-MacDonald, Kwong, 2009: C. K. Varnhagen; G. P. McFall; N. Pugh; L. Routledge, H. Sumida-MacDonald; T. E. Kwong, "lol: new language and spelling in instant messaging," *Reading and Writing* 23(6), 731.

Wardhaugh, 2006: Roland Wardhaugh, *An introduction to Sociolinguistics* (Blackwell Textbooks in Linguistics), Blackwell Publishing, ed. 5.

Wilton, 2005: Daniel Wilton, *Transl8it! Dxnre&Glosre. YorCompletGuid 2 OnlinCh@ & SMS Txt Lngo* (Translate! Dictionary and Glossary. Your Complete Guide to Online Chat and SMS Text Lingo), iUniverse.

Wolfram, Schilling, 2015: Walt Wolfram; Natalie Schilling, *American English: Dialects and Variation*, John Wiley & Sons.

BDD-A30180 © 2018 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:00:11 UTC)